

NOTABENE

Á okkara leiðum eru vit so heppin at hava talu- og skrivi- frælsi, fræsið í býráðsalinum, har tað av praktiskum grund- um bert er loyvt at taka orð- ið tveir ferðir við óavmarkað- um talutíð og eina triðju ferð til smærri viðmerkingar.

Hetta frælsi hava menn gjøgnum öldir roynt at vunn- ið, okkum, ið nú liva, til frama; men tað krevur sam- stundis av okkum, at vit duga hegv og ikki í skrift og talu klara um, sum best ber til. Eitt er, hvat vit leikfólk sum fræg- ast royna at penta saman í les- arbrøvum og tilkum, tí fyri- umm, ið ikki dagliga skrivur móðurmálið, er tað ikki al- ið so lætt at fáa tað at sita so væl, sum ætlað; men annað er, hvussu blaðmenn okkara, ið liva av skrivaða orðinum, hand- klara tilfarið; men í bløðnum duga summir í fáum orðum rættlaga væl at endurgeva júst tað, talan er um, meðan aðrir víð væl av vavstri vevja alt upp í greyt, so at lesarin hvorki klar hevur ella hala á tí, málið snýr seg um.

Fyrst eg kom í býráðsarbeiðið, hoyrdi eg onkrar av starvs- fælognum mínum kera sína neyð um vánaliga frásagnirnar frá býráðsfundinum og kann hetta fyri ein part kanska koma av, at heldur ikki allir býráðslimir duga at nýta frælsi teirra á rættan hátt; men hava lyndi til á almennum fundum at fram- klara sjónleikar, sum stundum kunnu tangera tí stuttliga; men sum fyri tað mesta eru dæmi um »munddærræ«, sum danir plaga at taka til, og sum tekur alt ov nógv av arbeiddi bý- ráðsins, aftrat tí, at tað dregur býráðslið niður á eitt plan, har tað ikki átti at hoyrt heima.

Her eiga blaðmenn okkara eisini sum frægast at sálða stýlluna frá — um ikki alt er stýlla.

Nú er tað soleiðis, at tá skeivir frágæðingar ráma ein sjálvan, leggur ein tað mest til merkis, og í Dagblaðnum stóð einasta leygardag, at tað var »forvitnisligt at hoyra Heina Olsen siga, at Kári Petersen vil geva býráðnum loyvi til at gera gongubreyt á tess egna oki, treytað av, at fólk, ið gongur henda veg, ikki kunnu hyggja inn í stovu hansara.«

Eg skal her bert viðmerkja, at eg óngarði havi skifti orð við Kára Petersen í hesum máli, og um nakar hevur sagt tað úr Dagblaðnum endurgiv- ið, so var tað í hvussu er ikki eg, og aftrat hesum kann eg upplýsa, at um gongubreyt verður lögð fram við nevndu húsum, má býráðið ognartaka undirlendið, tí hetta eigur Kári Petersen sjálvur.

Í málinum um byggingina hjá Tummasi Andreassen við Vardagøtu stóð eisini ein »her- lige frásøgn; men verður tað

mest sum ev møtumikið at rætta allar villurnar, og skal eg tí her í stuttum geva ein sam- andrátt av tí, sum fram er far- ið:

Í juni 1972 varð — sjálvt um nýggj býarskipan og byggi- samtykt longu tá var at kalla liðug — byggiloyvi givið til nevndu bygging, sum ikki á nakran hátt hóskaði inn í nýggju skipanina. Hetta átti sjálvandi ikki at verðið gjørt, og tá nýggja býráðið, sum tók við um nýggjárleiðið, fékk kannleika til málið fór tað beinanvegin at kanna, hvat gerast kundi.

Grannalagið hevði fyrst lagt málið fyri fríðingarnevndina, ið noktaði byggingina, meðan yvir- fríðingarnevndin í næsta um- fari gav loyvi.

Næsta varð, at formaðurin í byggi- og býarskiparnevndini, Sofus Sivertsen og Gunnar Hoydal, arkitektur, fóru undir at samráðast við Tummas And- reassen um møgulega at byggja eini minni hús, ið svaraðu bet- ur til byggisamtyktirnar. At einki kundi gerast uttan sam- ráðingar var øllum greitt av tí, at fullt galdandi byggiloyvi var givið, og at T. Andreassen so- leiðis hevði buktina og báðar endarnar. Undir samráðing- unum vórðu ymisk uppskot sett fram frá báðum portum, og endaði hetta við, at býráðið einki uppskot góðtók, sum T. Andreassen setti fram, men bert eitt frá býráðnum sjálvum, sum allir limir, áðrenn atkvøðu- greiðsluna, vóru, T. Andreassen ikki fór at góðtaka. Hetta upps- kot var, at T. Andreassen skul- di byggja samb. byggisamtykt- ina og at hann skuldi hava 50.000 kr. í samsýning ella endurgjaldi.

T. Andreassen var á áhoyrara- sessunum, tá málið var fyri, og vendi hann ser seinnj til mín, sum varaformann, meðan Sofus Sivertsen hevur farloyvi, og segði, at hann ikki tók av til- boðnum frá býráðnum; men at hann vldi skjóta upp, at bý- ráðið skuldi avgera, um ovasta hægðin skuldi byggjast ella ikki, tá tær fyrstu vóru komn- ar so langt, og at hann í hes- um føri fékk tær 50.000 krón- urnar fyri at ganga frá byggi- loyvinum og ikki byggja triðju hægðina. Eg lovaði at leggja uppskotið fyri býráðið, og av tí, at byggingin er í fullari gongd, og málið hastar, metti eg tað vera rættast at leggja uppskotið beinleiðis fyri bý- ráðsfundin, serliga tá allir frammanundan kendu málið.

Á fundinum hendi tverri tað, at menn ikki hugsaðu seg um, men kravdu tilbøðið skriftlig, uttan at minnst til, at býráðið á ongan hátt er í eini støðu, har tað kann krevja nakað, men vga misak frá- farna býráðsins í juni 1972, bert kann taka við tí, ið boðið verður, ella eisini lata alt ganga sína skeivu gongd, sum sjálv- andi er tað lættasta.

At hesin møguleikin, ið hó- ast alt kanska kundi vera stóðuna, soleiðis varð lorkaður burtur, er harmilgt; men nú gerst so ikki við.

Fyrj at koma aftur til blað- menninar, so er nógv, sum bendir á, at ikki allir hava nomið ser neyðuga útbúgving til dagliga virki teirra, og er

FRAMHÁLD FRÁ 1. SÍÐU (1) mann og konu við tveimum ella trimum børnum, men er skatturin ikki taldur við í hes- um projekti.

Pauli Ellefsen talaði eisini um dyrtiðna og metti, at t. d. oljan og bensinið um eini tvey ár fara at kosta tað dupluta av teirri upphædd, sum tey kosta í dag.

Felags lønarlag

Jákup Lindenskov segði í inn- leggi sínum, at føroyska lønar- lagið ikki er fjølbroytt. Hann visti á lønarbólkarnar í sam- felagnum, sum m. a. skunda undir nýtslu av orðinum órimi- ligt.

Landsstýrismaðurin upplýsti, at landsstýrið og ríkisstýrið ha- va tingast um lønarviðurskiptini hjá teim alment løntu. Hann segði, at talan í hesum sam- bandi hevur verið um felags lønarlag fyrj hesi, annaðhvørt tey eru ríkislønt ella lønt her á landi.

Í tí dagliga hugsa vit kanska ikki um, hvønn trygg- leika, tað, ið vit gjalda, annað- hvørt í skatti ella í tryggingar- gjöldum, ber við ser, segði Jákup Lindenskov. Hann visti eisini í hesum sambandi á skyldu samfaglsins, at tryggja øllum limum tess eina úrkomu. Somuleiðis visti landsstýrismað- urin á kreppuðina fram til 1970, tá hovuðstýflyingartátt- urin, nevnliga fiskurin, svikti.

Løgingið samtykti í hes- um sambandi uppskot um at áleggja samfelagnum størri skattabýrðu. Upphæddin, viður- skiftini snúðu seg um, var 13 milj. kr., segði Jákup Linden- skov.

Hann segði víðari, at henda upphædd sümbrði samfagls- tilveruna og at tíðirnar stutt eftir gjørdust betur.

Landsstýrismaðurin segði seg kunna váta, at nýggja prístals- grundarlagið fær lógtingsvið- gerð í komandi setu.

Neyvan betur fyri

Undir orðaskiftinum segði for- maður Hugvekjarans, Andrew

hetta eisini harmilgt, men tó ikki verri enn so, at tað kann rættast, t. d. við at fara á skóla, og vil eg í fyrsta umfari sum eina roynd mæla teimum til at luttaka í

»Kursus í notat-, referat- og rapportteknik« ið verður hildið í døgnum 21. til 23. mei á Unge Hjem's Højskole, Arhus (tlf. 01.12 13 11, lokal 77).

Formál: At sette deltagerne í stand til at beskrive et emne i hovedtræk. Endvidere at give et sammendrag af en fremskillingens hovedtænk.

Deltagere: Kurset henvender sig til alle, der i deres dag- lioa virksomhed har brug for at gøre notater og referere hændelsesforløb af forskel- lig art.

Pris: kr. 900.-.

Tað reinit málsliga kundi so rættað seg á teimum ymisku skeiðnum, ið h'ldin verða her heima um vetrarnar.

Heini Olsen.

Isheim, at arbeidsmaðurin verður neyvan betur fyri, hóast nýtt prístalsgrundarlag verður lagt. Hann visti í viðmerking- um sínum á, at prístalið var komið fram, til tess at halda tí minni menta enn longri niðri.

Eg ivist um rætta tilfarið er nýtt í samband við nýggja grundarlagið, segði Andrew Is- heim, og helt fram, at met- ingarnar í samband við roynd- ir sum hesar, eiga at verða bygdar á húsarhaldsprojektið.

Fyrst eftir at hetta pro- jekt er lagt kann verða talan um skattgjald, segði Andrew Isheim.

Óli Jacobsen visti á, at nógv- ir lutir í útrokningini av prís- talinum als ónga tilveru hava longur. Eisini visti hann á ójavnari í prístalsreguleringini.

Soleiðis sum fyriskipað er í dag, verður altið stórus mun- ur millum lönir verkamansins og hansara, ið liggur omanfyr, við tað at lönirnar hjá báð- um portum verða prístalsregu- eraðar, segði Óli Jacobsen.

Ein tóta

Sverri Djurhuus segði, at prís- talið hevur higrtil verið ein tóta og fer helst framvegis at vera tað. Prisirnir eru altið undan, meðan lönirnar eru aft- aná, segði Sverri Djurhuus, og metti, at tey oyrni, verkamað- urin hevur fingið aftrat, eftir at nýggi lønarsáttmálin hevur fing- ið gildi, longu hava mist virði teirra.

Tað er umráðandi, at keypt verður inn í stórum, so prisirnir kunnu verða línir niðri, segði Sverri Djurhuus, og minti samstundis á tiltøkini, sum heilsolurnar seta í verk, mótvægis keypsamtökunum.

Hann helt ikki, at stór kapp- ing fer fram millum heilsolu- rnar, og metti til, at í gildi ver- ur sett nýggj prislóg.

Sverri Djurhuus segði seg vilja spyrja, hvussu føroysku prístalsviðurskiptini eru í mun til prístalsviðurskiptini í hinum norðanlondunum.

70 tímar

Martin Kúrberg segði seg vilja spyrja, hvussu nógvur av teim fam ljum, sum høvdu fingið flýggjað nevndu bókur, vóru limir í verkamannabólki samfaglsins og hvussu mang- ir vóru úr Havn. Somuleiðis spurdi hann um príseftirans- arar.

Tað er vordíð soleiðis, at arbeidsmaðurin má arbeða 70 tímar, fyri at fáa endarnar at rokka saman, segði Martin Kúrberg, og minti samstundis á áseta tímatalið, sum er 42½ um vikuna!

Vinnulivið ov hart skattað

Pauli Ellefsen svaraði spur- ingum, ið framsettur vóru. Hann segði, at meginparturin av nevndu fam ljumnum vóru fiskimenn, og at hetta hevði m. a. hav við ser reglusemi í útfyllingunum í bókunum. Hann segði, at ynsk- andi, varð, at fleiri arbeidsmenn høvdu luttikið í staðin, tí stóri

reglusemi er í lønarviðurskipt- um teirra.

Sambært nýggja grundar- lagið kemur tímakon verka- mansins at verða javnari alla tá tíð, lønarsáttmáli hansara er í gildi, í mun til galdandi grund- arlag, segði Pauli Ellefsen.

Prisráðsformaðurin talaði eis- ini í hesum sambandi um vinnulivið og metti, at tað ver- ur ov hart skattað. Hann metti, at føroyski idnaðurin kann, um rætt verður farið fram, gerast týðningarmikil, nær hetta so enn verður.

Sendið kær

Seinni undir orðaskiftinum varð m. a. nomið við spur- ingin um ov stórar prismunir. Í hesum viðfangi heitti Pauli Ellefsen á fólk um at senda inn kær til Rísráðið, sum eftir hvat hann segði, ikki er nóg væl vitandi um viðurskipt- ini.

Orðaskiftið nam eisini við spurningin um ov lítið virkse- mi hjá Prisráðnum mótvægis keyp- monnum, tá hesir lata ikki inn søðlar í samband við prís- talsútrokningina. Upplýst varð samstundis, at tað er bert EIN príseftiransari í Føroyum, nev- nliga Charles Berentsen. Metingar vórðu eisini gjør- dar, at tað krevst ikki bert ann- að prístalsgrundarlag, men eis- ini nýtt samfaglsgrundarlag!

Andrew Isheim endaði fund- in við at siga: — Sum for- maður í Hugvekjaranum vil eg halda, at samantikið hevur fund- urin givið tað úrl't, at tað er ikki so nógv prístalsgrundar- lagið sum samfaglsgrundar- lagið, ið tørvast broyting. Hann ynskti síðan fundarfólkunum, um 70—80 í tali, gott summar.

Seinasti fundur

Hetta var seinasti fundur Hug- vekjarans hesu megin summ- arið, og verður byrjað aftur í október.

Nevnt verður, at evnið, tá byrjað verður aftur, verður somuleiðis prístal og lönir, tá metingar um nýggja prístals- grundarlagið sum tá ventuliga hevur fingið gildi, kunnu verða gjørdar.

STØYGGJØÐ
ARBEIÐSTÍÐ
REIÐUG

TIMBUR
BYGGITILFAR

Telefon: 5148 - 5265
Telgr.: Kjelbro, Klaksvík
Telex 20

**KLAKSVÍKAR
TIMBURHANDIL**

P. J. F. KJØLBRO